

У НОВОМ САДУ У НЕДЕЉУ 21. ЈУНА 1898.

ГОД. XXIII.

ПОЗОРИШТЕ

БРОЈ 27.

УРЕЂУЈЕ А. ХАДИЋ.

Излази за време бављења позоришне дружине у Н. Саду свака о дану сваке представе, иначе сваког месеца по један пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страву 60 новч. месечно. —

ДРАГИЊИ РУЖИЋКИ

У ОЧИ ОПРОШТАЈА ЊЕНОГ СА ПОЗОРНИЦОМ.

Из дугог низа чланова српског народног позоришта, који су му не само истрајно и одано служили, већ су се и високо над мерилом просечног глумовања издигли, приказује и истиче се својом одређеношћу, пластиком и одрешитошћу појава Драгиње Ружићке. Јасне контуре њене позоришне индивидуалности дале су се поуздано обележити већ у прво доба и остала су све досад у главном исте, само што су у току времена и догађаја с једне стране снажније осветљене, с друге опет снажније осенчене. Тако су се те контуре могле и морале облије и карактерније издићи, тако су те прте постала одређеније и сталније, тако је Драгиња Ружићка постала глумачка индивидуалност, на којој се, као у срећне лепотице, и у појно доба јасно распознају прте опробане глумачке лепоте.

Та глумачка лепота, која се у ње тако бујно одржала те је одржала и њу саму у душевној и телесној свежини — та ће глумачка лепота остати у живој памети и данашњем још младом нараштају. Драгиња Ружићка живеће и остаће у таквој успомени а уједно као симбол мудрог решења: да се с позорницом опрости онда, кад већ западу нагиње бујност, која је толико с успехом одолевала настанима времена и прилика.

Глумачки свет живи два живота — није онда ни чудо, што се раније истропи и што раније подлегне. То се, додуше, у Драгиње Ружићке не опажа, али би се временом опазило, и потоњи нараштај не би онда ни могао о њојзи судити као о Драгињи у пуној бујности, у глумачкој лепоти. И колико нам је жао, што један од

најстаријих и најпоузданијих чланова наше позоришта одлази у заветрину мира, толико му се клањамо мудrosti, што то чини у тако згодно доба.

Треба — особито у глумачком животу — оставити свету не само уметничко-лепу већ и естетско-лепу успомену о себи.

А Драгињу Ружићку гледати на позорници било је и уметничко и естетско уживање. Оно лице са класичним профилом није било додуше у стању, да као многа гипка маска, израза даде целој клаџијатури осећаја од наивног радовања до потмулог очајања; њему је дано, да озбиљним осећајима живи и јасна израза да — очи у том лицу биле би бар свагда у противности са наивним смешкањем. Али у изразима целе скале озбиљности, од срђе па преко интриганства до трагичности — ту је то лепо и бледо лице са класичним профилом и великим сјајним очима било на правом месту свом. А таквој игри лица, таквом лицу баш, додиковао је и њен готово мушки глас, такођер створен само за акцентуацију озбиљних осећаја. Том лицу и том гласу био је од одсудне, од уметничке помоћи, темперамент, који је свакој игри Драгињиној неопцењиву еластичност дао.

А над свим тим тако лепим особинама лебдео је онај бистри ум Драгињин, који није знао за приказивачке тешкоће, који је проникао у душу своје улоге те је игри њеној улио животворнога даха при интонацији, при покрету и погледу.

Навести све оне мење, кроз које је Драгиња Ружићка на позорници пролазила, значило би навести све улоге њене. Но

то не може бити задатак ових редова, у којима се може говорити само о глумачкој личности њеној а у тренутку, кад врсна уметница наша оставља поље свога рада, свога позива, својих успеха. Њен ће се глумачки рад достојно оценити другом приликом, мора се оценити, јер је њена маркантна личност уједно и снажно било на телу нашег позоришта, које му даде живота готово за пуних четрдесет година.

За то је доба поникао већ и други па и трећи глумачки нараштај. И у том је млађем свету нашло позориште паше поуздане стубове, у многим приликама и некорисне пожртвовности — но ипак нам се чини, као да данашњим даном губимо један део индивидуалности нашег позоришта, као да се с њега рони једна сигнатура његова.

И с тога нас и хвата сећа. Док нам је то пред очима, гледамо и нехотиће на прошле дане, на минула времена, гледамо на читав један човечији живот, којег је судба у тесној вези с позориштем нашим, којег је пајлешши део био посвећен српској глумачкој уметности. Наше позориште и Драгиња Ружићка! Њих је двоје заједно гледало и ведре и мутне дане; но док је позоришту додељена могућност препорођаја, дотле то није дапо појединим људима. Они подлежу природним законима, а благо оном, који је живот свој могао и умео удесити, да у доцнијег света остане у дичној и пријатној успомени.

Запста благо том а благо и Драгињи Ружићки!

М. С - Џ.

ХИСТИКИ

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(„Мајчин благослов“, водвиљ с певањем у четири чина, с предигром, написао др. Ф. Е. Линкер, музика од А. Милера, по други пут приказан 18. јуна о. г.)

Као „пре поласка позоришне дружине па пут претпоследња представа“ приказан је био „Мајчин благослов“ први пут у недељу 17. марта 1896. и то као „позоришна игра“. Други пут је ево сад изнесен у тежатник и сад није више позоришна игра него „водвиљ“. После премијере му дочекала га је критика у овом листу као доста реснектабилан приновак светачком репертоару нашег народног позоришта но он се ево сад погосподио па хоће по што шо то и ложама и паркету да импонује, као што се умро галерији да додвори. Као у војску је држao, да ће му то, што се опанцирло водвијом, извојевати и овде победу. Али се ту преварио у рачуну и боље ће бити да се повуче онет међу свет, којем је позориште што потреба што разонода само недељом и свецем. Пред тим се светом може слободно појавити једаред као позоришна игра једаред као водвиљ. Тај свет не

пита много, пристају ли бујни афекти Марије Лусталотове и родитеља јој у водвиљ или онет Шоншонини куплети и Баафлеријеве пирујете у позоришну игру.

Други приказ „Мајчина благослова“ донео је три промене у подели улога. Шоншона је сад Даница Туџаковићева, Пјера је од Добриновића преузед Бакаловић а сад је Лусталот дошао Николићу у руке. Даницу Туџаковићеву квалификује за субрету пристала и убава јој појава, живахни јој темпераменат и угодни јој ма и не још довољно изједначени ситни глас. Треба јој да бодме прилике, да што више учи, па ће за цело свагда умети са позорнице разведрить српски свет лепом и милом песмом. Бакаловића није много муке стало, да сачува Пјеру симпатију, коју му је Добриновић извојевао, Николић пак не би се био постидео ни да је дошао за јачим ким, но што је дебитант, ма и даровит. Софија Вујићка, Милка Марковићка, Љубица Динићка, Спасић и Данић остали су и овом приликом они стари а то ће рећи: честити и ваљани.

Г.

(Опроштајна представа Драге Ружићке.)

По одлуци управнога одбора „друштва за српско народно позориште“ опростиће се са позорницом у суботу 27. јуна (9. јула) о. г. наша многозаслужна глумица, дикка и побоносаше позорница Драга Ружићка. Том приликом приказаће Јелисавету у „Марији Стјуартовој“, једну од својих најбољих улога. Управни одбор учиниће своје, да та опроштајна представа буде достојнааше врле уметнице, а и наша публика, надамо се, учиниће опет своје, да одужи дуг захвалности према глумици, која је готово четрдесет година послужила народном позоришту.

(Прослава двадесетпетогодишњег глумовава Шере Добриновића и А. Лукића.) Прослава двадесетпетогодишњег глумовава Шере Добриновића биће 1. (13.) јула о. г., а двадесетпетогодишња прослава глумовава Андре Лукића одржаће се 4. (16.) јула о. г.) у Новом Саду. Управни одбор постараће се, да обе те прославе испадну онако, као што то заслужују оба та наша глумачка првака, а и публика, надамо се, да ће дати достојним начином израза своме признанју на њиховом раду и мару.

КР. СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ.

(Српско народно позориште у Београду.) У мају месецу било је 25 представа, од којих је једна ванредна, шест дневних, а остале су вечерње. На ванредној свечаној представи даван један оригинал (Српске Цвети, приређен у част прославе шездесетпетогодишњице Краљеве гарде 12. маја). На дневним представама давани су: три оригинала (Ивкова слава, Станоје Главаш и Краљевић Марко и Арапин), један превод с францускога Севиљски берберин), један превод с немачкога (Марија кћи цуковније) и један превод с мађарскога (Војнички бегунад). На вечерњим представама давани су: два оригинала (Потера и Суђаје), пет превода с францускога (Лудвик XI, Пробијети, — драма у шест чинова, написао Виктор Сејжур, превео с француског Д. Н. Јовановић, даван први пут 9. маја, игран два пута, — Трилби, где је гостовао Михаило Исаиловић, члан нирнбершког позоришта, Фромон и Рислер, Пркос и Гренгоар, где је гостовао М. Исаиловић), пет превода с немачког (Микадо,

игран три пута, Шах краљу, Разбојници, где је гостовао М. Исаиловић, Три бекрије, игран два пута, и Мајстор Маноле, трагедија у четири чина, написала Кармен Силва, превели Н. Н., даван први пут 16. маја, игран три пута). Прихода је било овог месеца 7558.85 дин. На ванредној представи „Српске Цвети“ пало је 110.50 дин. На дневним представама пало је 1832.75 дин. Највише је пало на „Ивковој слави“ (557 дин.), за тим на „Севиљском берберину“ (356 дин.), а најмање на „Станоју Главашу“ (209 дин.) и на „Краљевићу Марку и Арапину“ (217 дин.). Од вечерњих представа највише је пало на „Разбојницима“ (661.90 дин.), за тим на „Трилби“ (476.60 дин.) и на „Мајстор Манолу“ (427.70 дин.), кад је први пут даван (други пут 267.80 дин. и трећи пут 180.50 дин.). Најмање је прихода било на „Лудвiku XI“ (158.90 дин.) и на „Фромону и Рислеру“ (177.40 дин.), на осталим представама приход се крећао од 200 до 400 дин.

ПОЗОРИШТЕ.

(Штросмајер и глумица Борштникова.)

Глумица хрватског земаљског позоришта Софија Борштникова гостовала је у Ђакову у позоришној игри „Трилби“. Том приликом примио је владика Штросмајер у свом двору глумицу врло ђубазно, разговарао се с њоме читав са-хат, позвао је на ручак и поклонио јој своју слику с натписом: „У знак штовања и привржености. Препоручујем се вашој милој успомени и побожној молитви. Јосип Јурај Штросмајер.“

(Позориште, што плови.) У Сибирији на реци Лени, већ од више година имају позориште што плови. Подузетник му је глумац Корзаков, који сваке године почетком пролећа састави позоришну дружину, узме у најам велику лађу, на којој подигне позорницу, па онда почне путовати водом од места до места. У Сибирији има лети много вашара, на које одлази Корзаков са својом дружином. Силан свет полази то позориште, а особито трговци, који у великим броју долазе на вашаре. У том позоришту приказују се само тајниве игре, лаке врсте и просте лакридије.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

24. Представа.

У ДУНЂЕРСКОВОМ ПОЗОРИШТУ.

Ван претплате.

У Новом Саду, у недељу 21. јуна (3. јула) 1898:

ШОКИЦА.

Позоришна игра у 5 чинова, с певањем и играњем, написао Илија Округић Сремац,
за позорницу удесио А. Хацић, музика од Д. Јенка. — Редитељ: Добриновић.

ОСОБЕ:

Маријан Шокчевић, сељак	Лукаћ.	Прва	—	—	Л. Вујачићева.
Манда, жена му	Ђ. Данићка.	Друга	—	—	З. Буришићева.
Јања, кћи им	М. Марковићка.	Трећа	—	—	Д. Самићева.
Божо, слуга им	Добриновић.	Четврта	девојка	—	Љ. Душановићка
Љубибратић, сеоски жупник	Васиљевић.	Пета	—	—	Д. Туцаковићева
Мандокара, баба	М. Тодосићка.	Шеста	—	—	М. Радошевићева
Пера Влаховић, стражмештар,		Седма	—	—	Д. Стефановићка
границар	Поповић.	Први	—	—	Тодосић.
Стражмештар, вођа патроле	Павићевић.	Други	—	—	Поповић.
Мато Пропалица, Осечанин	Душановић.	Трећи	војник	—	Бакаловић.
Момак	Мицић.	Четврти	—	—	Павићевић.
Притуцало	Марковић.	Пети	—	—	Николић.

У уторак 23. јуна (5. јула): „Хамлет“. Трагедија у 5 чинова, написао В. Шекспир,
с енглеског превео др. Л. Костић, за позорницу удесио А. Хацић.

Свирачки збор ц. и кр. 70. пешачке пуковније петроварадинске свираче ове комаде:
1. Јенко: „Косово.“ — 2. Дубек: „Весела је Србадија.“ — 3. Валдтајфел:
„Сиренске мађије.“

Ко од наших поштованих претплатника жели своју ложу или своја места и за ову представу задржати, нека изволи ту намеру своју изјавити у књижарници браће М. Поповића, до 11 сата пре подне.

Улазнице могу се добити у књижарници Браће М. Поповића од 8—12 сахата пре подне,
и од 3—5 после подне и у вече у позоришту на каси.

Почетак тачно у 8 сахата у вече.